

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

● KUD HRUŠICA

KUD PROGA 13

Naše kulturno umetniško društvo je začelo novo sezono 14. oktobra, ko smo se sestali v kulturnem domu.

Dnevni red je obsegal pet točk, med njimi tudi finančno stanje, aktivnost posameznih članov itd. Ugotovili smo, da še vedno nismo registrirani. To se vleče že nekaj let in sedaj moramo registracijo pospešiti sami. Ob tej priložnosti pa bomo spremenili tudi ime naše skupine, ki se bo odslej imenovala KUD Proga 13.

Priznala sta se nam dva nova člana, veselja pa bi bili tudi tisti, ki so že kdaj sodelovali z nami, in tisti, ki imajo željo po kulturnem delovanju.

Sprejeli smo obsežen delovni

načrt in upamo, da ga bomo s prizadevnostjo vseh članov tudi uresničili. Dvom v to seveda obstaja, in sicer predvsem zaradi pomanjkanja goriva — kot pri vseh kulturniških skupinah, ki s predstavami mnogo gostujejo.

Upamo pa, in v imenu vseh kulturniških skupin apeliramo na OZKO, da nam v tej situaciji po svojih možnostih priskoči na pomoč, saj smo si tako kulturniške skupine kot OZKO enotni v tem, da moramo svoje programe tudi uresničiti.

KUD HRUŠICA

Marjana Deržaj na Kodeljevem

Prizadevni člani ŠD Slovan so vložili mnogo truda v to, da bi na Kodeljevem poskrbeli za družabno življenje občanov. Lčno so preuredili dvorano kopališča, z nizkimi cenami vstopnic, jedi in pijače pa želijo omogočiti zabavo tudi tistim s tanjšimi denarnicami. Za trideset dinarjev — toliko namreč znaša vstopnina — je goste že zabaval Oto Pestner, (ki bo na Kodeljevem še prepeval tja do novega leta), prvo novembrsko soboto pa je za zabavo poskrbel Marjana Deržaj.

Izkoristil sem priložnost in jo za bralce Naše skupnosti poprosil za kratek intervju.

Marjana, kako se počutiš tu med nami?

Zares prijetno. Ko sem slišala, da bom nastopala v dvorani kopališča, si nisem niti mislila, da je tako lepo urejena. To lahko postane zares pravo plešče, saj razen festivalne dvorane česa podobnega v Ljubljani ni. Vseč mi je, da se lahko poleg mladine tu prav prijetno počutijo tudi starejši, saj vidim, da so danes celo v večini. Upam, da s svojim petjem prispevam k dobremu razpoloženju, pri čemer so mi v veliko pomoč fantje skupine FON 80.

Nosiš laskav naziv prve dame slovenske popevke?

No, vsaj naziva mi ne očitaj? Pol življenja in še kako leto več se ubadam z zabavno glasbo in še vedno vztrajam. Malo manj aktivno sicer kot včasih, vendar sem ob glasbi še vedno mlada. Rada pojem, to pa je tudi veliko, pravzaprav največ.

Tvoje ime ni bilo nikoli povezano s kakim klanom ali afero.

»Živi in pusti živeti« sem predru-gačica v: »Poj in pusti peti«. Rekla

sem že, da rada pojem, to pa naj počno tudi drugi, ki se ukvarjajo s petjem. Nisem ljubosumna. Prijatelj uspeh je tudi moj uspeh.

Na Kodeljevem nastopa tudi Oto. Se poznata?

Seveda se. Oto je prijeten fant in popoln glasbenik. Menim, da o njegovih glasbenih zmoglostih ne bom povedala nič novega — zares je enkrat. Prepričana sem, da vedno poskrbi za prijetno ozračje.

Marjana Deržaj je vedno polna radosti in življenjske energije. Gostje so jo zares pristržno sprejeli že pri samem vstopu v dvorano. Za konec je obljubila, da bo na Kodeljevem še prišla, saj je obiskovalcem dolžna še eno pesem — Poletno noč.

Tisto soboto je bilo torej na Kodeljevem prijetno. Od obiskovalcev pa je odvisno, ali bo tako tudi naprej. Več kot jih bo, več bo možnosti, da bodo Slovanovci tudi želi, ne le sejali.

● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ● VZGOJA IN IZOBRA ● VZGOJA

OB 120—LETNICI POUKA V POLJU

IZ ZGODOVINE NAŠE ŠOLE

Leto 1857, ko je bilo kupljeno zemljišče za šolsko zgradbo, je ustanovno leto naše šole.

Gradnja prve šolske stavbe v našem kraju je potekala počasi. Kar pet let je minilo, preden so se odprla šolska vrata. Šele 14. novembra 1862 je začel nadučitelj Blaž Kuhar s poukom. Stroške za zidavo so plačali občani sami.

Šola je bila enonadstropna. Lice je kazala proti Zaloški cesti. V pritličju je bilo učiteljevo stanovanje, v prvem nadstropju pa sta bili dve učnici, a so uporabljali le eno.

Kasneje se je enorazredna šola polagoma razvijala v večrazredno in leta 1908 je bila že šestrazredna. Iz leta v leto je šola postajala bolj tesna, saj je število učencev zelo narasčalo. Zato so leta 1930 k stari stavbi prizidali novo poslopje z 9 učilnicami, v katerih smo še danes učenci od 1.—3. razreda. Dve leti kasneje so prvotno stavbo nadzidali za eno nadstropje in jo preuredili za stanovanja učiteljev, v podpritičju pa je nastala telovadnica, v katero še vedno zahajamo, čeprav že zdavnaj ne ustreza več.

Po drugi svetovni vojni se je kraj hitro širil. Zato je spet nastala potreba po novih šolskih prostorih. Leta 1957 je bila sezidana nova šola z 18 učilnicami. V njej so učenci od 4.—8. razreda. Telovadnico so prizidali nekaj let kasneje.

(Vir: Miroslav Kokolj: Sto let šole v Polju)

PRVI UČITELJ V POLJU

K uri novinarskega krožka smo povabili eno izmed najstarejših krajanek 82-letno Antonijo Gorjup, vnukinjo Blaža Kuharja, prvega učitelja na naši šoli. Našemu vabilu se je rada odzvala. Nestrpno smo jo pričakovali v razredu in jo pozdravili s ploskanjem. Sedla je med nas in nam začela razgrinjati spomine na svojega deda:

»Moj ded, Blaž Kuhar, se je rodil pod Menino planino. Ker je bil zelo nadarjen, je po ljudski šoli v Kamniku šel študirat za učitelja. V Polje je prišel leta 1862, kjer je poučeval 21 let. Učil je v težkih razmerah, saj je imel dan za dnevno pred seboj 200 in tudi več učencev. Bil je izredno glasbeno nadarjen. Igral je klavir, violino, flavto in orgle. Bil je pevovodja in organist. Glasbena matica v Ljubljani ga šteje med svoje ustanovitelje.

Leta 1883 je tragično umrl, star komaj 43 let. Vsak četrtek so imeli v Ljubljani učiteljski sestanki. Ker v tistem času ni bilo avtobusov, ga je peljal s kolesjem v mesto Zajčev Francelj iz Slap. Na šentpetrskem mostu so se konji splašili in ded se je hudo poškodoval. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Pustil je sedem otrok.«

VČASIH JE BIL »ČISTO DRUGAČE«

Obiskali smo starejše krajanke, ki so nam povedale, kako je bilo včasih ko so bile šolarke:

Ivanka Stele, 80 let: V Polja smo učenci lahko končali pet razredov in dve leti ponavljalne šole. V našo šolo so hodili tudi otroci iz Zaloja in Sostrega. Pri pouku je pogosto pela šiba. Tor-

bic nismo imeli, ampak smo deklice nosile zvezke v pletenih cekarčkih, dečki pa v bisagah. Za zvezke večkrat ni bilo denarja. Doma se nismo učili, ker se je staršem zdelo pomembnejše kmečko delo. Govorilnih ur ni bilo. Ocene so bile drugačne, najboljše je bila enka, najslabša pa petica. Za deklice je bilo obvezno ročno delo, kjer smo se učile pletenja in kvačkanja, dečki pa so tedaj telovadili.

Delavski in kmečki otroci nismo imeli igrač in se tudi igrali nismo veliko. Nепrestano je bilo treba pomagati pri delu. Starši niso pustili, da bi pohajali po vasi. Kruh smo jedli le črn, ki so ga pekli enkrat na teden. Nikdar se ni valjal po tleh, kot se to dogaja danes.

Ivanka Gerlica, 75 let: V prvi razred so me vpisali tik pred prvo svetovno vojno, leta 1913. V učilnici smo po štirje učenci sedeli v klopih, ki so bile povezane s sedmi. V klopih so bile okrogle odprtine, v katerih so bili črniki in vanje smo pomakali peregne. Le v prvem razredu smo s kredo pisali na tablice, brisali pa s krpicami. Ker je bila naša domovina takrat pod avstro-ogrsko oblastjo, so nas poučevali v slovenskem in nemškem jeziku. V tistem času so bile velike razlike med kmečkimi, delavskimi in gosposkimi otroki. Kmečki in delavski otroci smo bili slabo oblečeni, sedeti pa smo morali zadaj.

V naši revni družini nas je bilo pet otrok. Z osmimi leti sem morala iti s culico h kmetu. Ob velikih kmečkih delih me kmet ni pustil v šolo. Pred poukom, ki je bil ob osmih, sem morala že napasti krave. Pogosto sem vozila mleko z vozičkom peš v Ljubljano. Na kmetiji je bilo treba trdo delati.

V šoli nismo matali. Otroci nismo poznali marmelade, slaščic, salame, masla, ampak smo dan za dnevno jedli črn močnik, krompir, zelje in fižol. Meso je bilo na mizi le ob velikih praznikih.

Marija Lajevec, 61 let: V šolo sem začela hoditi s šestimi leti. V razredu nas je bilo 40 otrok. V tistem času, pred 55 let, smo bili v šoli dečki in deklice ločeni. Učiteljice, ki so me učile, so bile dobre in stroge. Pouk je bil še v zgradbi, ki ima vhod z Zaloške ceste. Učitelji so učence pogosto kaznovali. Za kazen smo morali učenci klečati na odru pred tablo ali pa smo bili zaprti po pouku. Če pa smo pozabili ali grdo napisali nalogo, smo z zvezkom na glavi stali v kotu ali pa z njim hodili po razredih, da nas je bilo sram. Med poukom smo držali roke na hrbtu, ali pa dlani na klopi. Morala je biti popolna tišina. Ko smo pisali, se je slišalo le škrtanje peresnikov. Dvakrat tedensko smo imeli leporepis. Črke so morale imeti tanke in debele črte.

Nova, sodobna popolna osnovna šola v Polju (Fotoarhiv Nsk)

INTERVJU S TOVARIŠEM RAVNATELJEM

Ob 120-letnici smo prosili ravnatelja naše šole, tovariša Pavla Šramla, da bi nam povedal kaj o šoli in o svojem delu.

Tovariš ravnatelj, prosimo vas, da nam poveste kaj več o naši šoli, ki je med največjimi v Sloveniji.

Stara, že nadzidana osnovna šola v Polju. (Fotoarhiv Nsk)

V 40 oddelkih je 1174 učencev, od tega 613 dečkov in 561 deklic. Na naši šoli je tudi devet oddelkov podaljšanega bivanja. Pouk imamo v dveh zgradbah. Učence poučuje 72 učiteljev, vseh zaposlenih pa je 104. Za čistočo prostorov poskrbi 7 snažilk. V šolski kuhinji pripravi vsak dan 6 kuharic 1250 malic in 340 kosil. Za ogrevanje skrbita 2 hišnika. V knjižnici imamo približno 11.000 knjig, za katere skrbi knjižničarka. Na šoli imamo popolno svetovalno službo: pedagoginjo, psihologinjo, socialno delavko in logopedinjo. K naši šoli spadajo še, podružnične šole Dolsko z 82, Seozeti s 23 in Krizevska vas s 13 učenci.

Koliko let že opravljate delo ravnatelja na naši šoli?

Od leta 1978.

Ali je vaše delo težko in odgovorno?

Vodenje tako velike šole kot je naša ni niti najmanj lahko, čeprav mi pomagata še dve pomočnici, Marija Senih in Ljuba Novak. Za svoje delo sem odgovoren svetu šole in vašim staršem. Prisoten moram biti tudi na konferencah, na predavanjih, posvetovanjih in sestankih.

Kje vse ste službovali?

Moje prvo službeno mesto je bila Solčava. Tja sem prišel takoj po vojni leta 1945. Ker je bila vas požgana, smo šolo šele na novo gradili. Učenci so imeli do šole tudi dve uri dolgo pot. Prihajali so slabo oblečeni in bos. Nato sem poučeval v Nazarjih, Rečici ob Savinji, v Ljubnem ob Savinji, Slovenj Gradcu, na Lipoglavu, v

Zalogu, od leta 1974 pa sem bil v vaši šoli pomočnik ravnatelja.

Zakaj ste se odločili prav za učiteljski poklic?

Rad imam otroke. Delo z mladino mi je všeč.

Katerega uspeha ste bili v zadnjem času najbolj veseli?

V lanskem šolskem letu ste popravili učni uspeh. Tega sem zares vesel. Tudi tiste čudovite proslave ob poimenovanju šole

po Edvardu Kardelju ne bom nikoli pozabil.

Kaj bi si najbolj želeli od nas učencev in pionirjev?

Od vas si želim, da bi se dobro učili in med seboj lepo razumeli, v osmem razredu pa pravilno izbrali poklic, da bi z veseljem opravljali delo. In nenazadnje vam želim, da bi vsi dobili delo.

Tovariš ravnatelj, veseli smo, da ste nas sprejeli in se zahvaljujemo za odgovore.

ČLANI NOVINARSKEGA KROŽKA NIŽJE STOPNJE OS EDVARDA KARDELJA

● Srednješolci v Saturnusu

Že lani so se v Saturnusu aktivno vključili v programe usmerjenega izobraževanja. Skozi njihove proizvodne obrate je šlo 362 učencev. Letos se jih bo seznanjalo s proizvodnim delom v tej delovni organizaciji blizu 2000. Da bi kvalitetno izvedli načrtovani program, so Saturnužani na posebnih tečajih usposobili večje število inštruktorjev.

Učence so koristno vključili v proizvodnjo, posebno v tozdu Avtooprema; kjer pogosto primanjkuje delavcev; tam dela po 90 učencev naenkrat. Res pa je, da v drugi temeljni organizaciji, kjer proizvajajo kovinsko embalažo, vedno bolj primanjkuje surovin. Ob začasnih zastojih v proizvodnji bodo morali prerazporediti že delavce med obrati in tozdi, zato se zna zgoditi, da bo 2000 učencev postalo zanje kar prevelik zaloga.

VC

● Osmošolci obiskali železnico

Okoli 70 osmošolcev iz širšega ljubljanskega območja se je pri predhodnem vpisu usmerjenega izobraževanja odločilo za železniške poklice. Da bi se pred dokončno odločitvijo, to je pred spomladanskim vpisom v šole usmerjenega izobraževanja približe spoznali z možnostjo izobraževanja in delom na železnici, jih je skupnost za zaposlovanje Ljubljana v sodelovanju z železniškim gospodarstvom Ljubljana povabila na pogovor in ogled nekaterih železniških naprav.

Dne 10. novembra so se na ljubljanski železniški postaji zbrali vsi tisti osmošolci, ki se nameravajo spomladi vpisati v železniške šole. Po pogovoru so si bodoči železničarji ogledali daljinsko vodenje železniškega prometa v centralni postavljalnici v Ljubljani in delo na največji razni postaji v Sloveniji — v Zalogu.

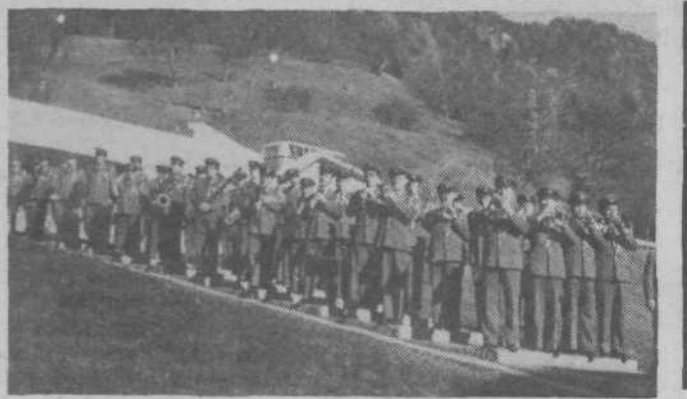
Na letošnji predhodni vpis se je prijavilo bistveno več učencev iz osnovnih šol širšega ljubljanskega območja, kar je zelo spodbudno.

ŽG LJUBLJANA BIRO ZA STIKE Z JAVNOSTJO

V kulturnem domu Španski borci je godba milice 8. novembra priredila koncert skladb Bojana Adamiča za pihalni orkester. Orkester je vodil avtor, spored pa je povezoval Vili Vodopivec. Na sliki: Godba milice na eni zadnjih slovesnosti v Družgošah (fotoarhiv godbe)

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

Skupnost za razvoj družbenega standarda v občini Ljubljana Moste-Polje objavlja za nedoločen čas

prosta dela in naloge

1. hišnika in
2. snažile

Pod 1. mora imeti kandidat poklicno šolo vodovodno inštalacijske ali električne smeri, leto dni delovnih izkušenj, poznati mora predpise s področja varstva pri delu in znati upravljati z napravami za ogrevanje;

Pod 2. se zahteva osnovnošolska izobrazba, lahko tudi nedokončana.

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izobrazbi pošljejo na naslov: Kulturni dom Španski borci, Zaloška 61, Ljubljana, v 15 dneh po objavi. Stanovanj ni!